

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Eliseus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia XCVII. An motus primo primi, & secundò primi sint peccata ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

jectum hujus internæ voluntatis sunt solum omnia peccata venialia, & nulla alia malitia proponitur ab intellectu, &c. Ad rationem in oppositum verum non est, venialia semper ita esse proximas dispositiones ad mortale, ut quis volendo multiplicare venialia, eò ipso debeat censi velle aliquod mortale; quia videmus plures, qui de venialibus non multum curant: at quoad mortalia vel ipsum nomen abhorrent: itaque contraria sententia, & verba D. Augustini intelligenda sunt, venialia posse fieri mortalia per accidens juxta modos explicatos.

DE PECCATIS INTERNIS.

Quia de peccatis externis oris & operis præter hæc dicta hinc nihil speciale dicendum superest, multa verò de peccatis internis seu cordis, ideò de his fit

CONFERENTIA XCVII.

An motus primo primi, & secundo primi sint peccata?

189. *M*otus primo primi sunt, qui ex apprehensione objecti convenientis, vel disconvenientis excitantur naturaliter in appetitu sensitivo, vel ipsa voluntate, ante omnem tamen advertentiam vel deliberationem rationis superioris: nam sicut ex imaginatione seu apprehensione sensitiva objecti convenientis vel disconvenientis, ob naturalem subordinationem potentiarum, statim movetur intellectus ad agnoscendum vel cogitandum idem objectum, sub eadem ratione convenientis vel

vel disconvenientis sensibilis præcisè, id est, secundum rationem inferiorem; ita etiam ex motu appetitus sensitivi, v. g. delectationis vel tristitiæ, ob eandem sympathiam potentiarum, statim solet moveri voluntas ad similes motus delectationis vel tristitiæ, circa idem objectum & secundum eandem rationem convenientis vel disconvenientis sensibilis, id est, secundum portionem inferiorem. Quamdiu tamen intellectus non advertit ad eos motus secundum rationem superiorem, quatenus scilicet sunt mali, inhonesti aut prohibiti, tandiu manent *motus primò primi*. Hi ergo cum nullo modo sint voluntarii, sed omnem voluntatis liberum assensum, omnemque advertentiam ac deliberationem rationis superioris præveniant, nullo modo peccata esse possunt: nullo enim modo est in potestate voluntatis, quin vel ex actibus sensuum externorum, & phantasiæ, vel ex naturali dispositione qualitatum, vel etiam operante diabolo in sensualitate, & ob naturalem connexionem ac sympathiam etiam in voluntate secundum portionem inferiorem excitentur vel continuentur: etiam post advertentiam, vel deliberationem rationis superioris, ipsa voluntate maxime nolente secundum portionem superiorem: atque ita tantum abest, ut motus illi peccata sint, quin sint materia maximi meriti.

190. Porro *motus secundò primi sunt*, qui appetitu sensitivo vel ipsa voluntate excitantur, cum aliquali quidem, imperfecta & semiplena advertentia, ac deliberatione rationis superioris, qualis ferè est in semidormientibus, qui licet malitiam mo-

tus

tus vel actus sui aliquo modo advertant, non possunt tamen perfecte attendere ad regulas recte rationis & honestatis, ut plene & perfecte judicent esse malum vel inhonestum, quod agunt vel quo occupantur. Hi ergo motus secundo primi, etsi jam subsint aliquali & semipleno dominio voluntatis, ut ea teneatur illos implere, ne facta deliberatione ad plenum consensum pertingant; quod licet voluntas negligat, & complaceat vel consentire videatur, tamen ob imperfectionem advertentiae & deliberationis non potest esse perfectus & liber consensus in malum, utpote non sufficienter propositum, ideoque non nisi leviter peccari censeri potest.

191. RESOLUTIO: Motus, qui in sensualitate praeveniunt simpliciter omnem intellectus advertentiam, omnemque voluntatis consensum, non possunt habere rationem peccati proprie dicti. Ita communis contra Cajet. Sor. & alios apud Vasq. 1. 2. 2. disp. 106. a. 2. & 3.

Probat aut ex conc. Trid. sess. 5. in Decret. de peccat. original. ubi definit concupiscentiam non nocere non consentientibus: atqui si motus sensualitatis secluso voluntatis consensu essent peccata, utique nocerent non consentientibus. Et ibidem supponit concilium tanquam certissimum, parvulum ante usum rationis non posse peccare: sed si motus sensualitatis omnem rationem praevenientes essent peccata, cur non etiam pueri ante usum rationis possent peccare? deinde S. Augustinus pridem allegatus saepius constanter asserit, omne peccatum necessario esse voluntarium.

rimm

rium, ita quidem, ut *si voluntarium non sit, peccatum non sit*: ergò secundum ipsum motus omninò involuntarii, omnem rationem prævenientes, non possunt esse ullo modo peccata.

Dices I. Idem Sanctus *l. 5. contra Julian. Pelag. c. 3.* concupiscentiam vocat peccatum, non propriè & formaliter, sed impropriè, & originaliter, vel causaliter; quia nimirum ex peccato primorum parentum originem trahit, & ad peccatum trahit, si mentem superet &c. Nam sic seipsum pulcherrimè explicat *l. de nuptiis & concupiscent. c. 23.* dicens de concupiscentia. *Vocatur peccatum, quia peccato facta est, cum jam in regeneratis non sit ipsa peccatum*: sed contra

Dices II. *Quamvis homo, exortâ jam apprehensione objecti mali, motum sensualitatis seu appetitûs omnino cohibere non possit, potest tamen impedire, ne talis cogitatio in animo exoriatur, occupando se aliis cogitationibus bonis: ergo quando negligit impedire, cum posset & deberet, motus appetitûs in malum indirectè voluntarius evadet, & ideò peccatum saltem veniale.* R. Id non esse contra resolutionem: tunc enim talis motus non prævenit omnem rationem.

CONFERENTIA XCVIII.

An motus deliberati admissi sint mortales?

192. **U**T statum quæstionis capias sciendum est, voluntatem circa motum v. g. venereum ratione jam plenè advertente, & proponente